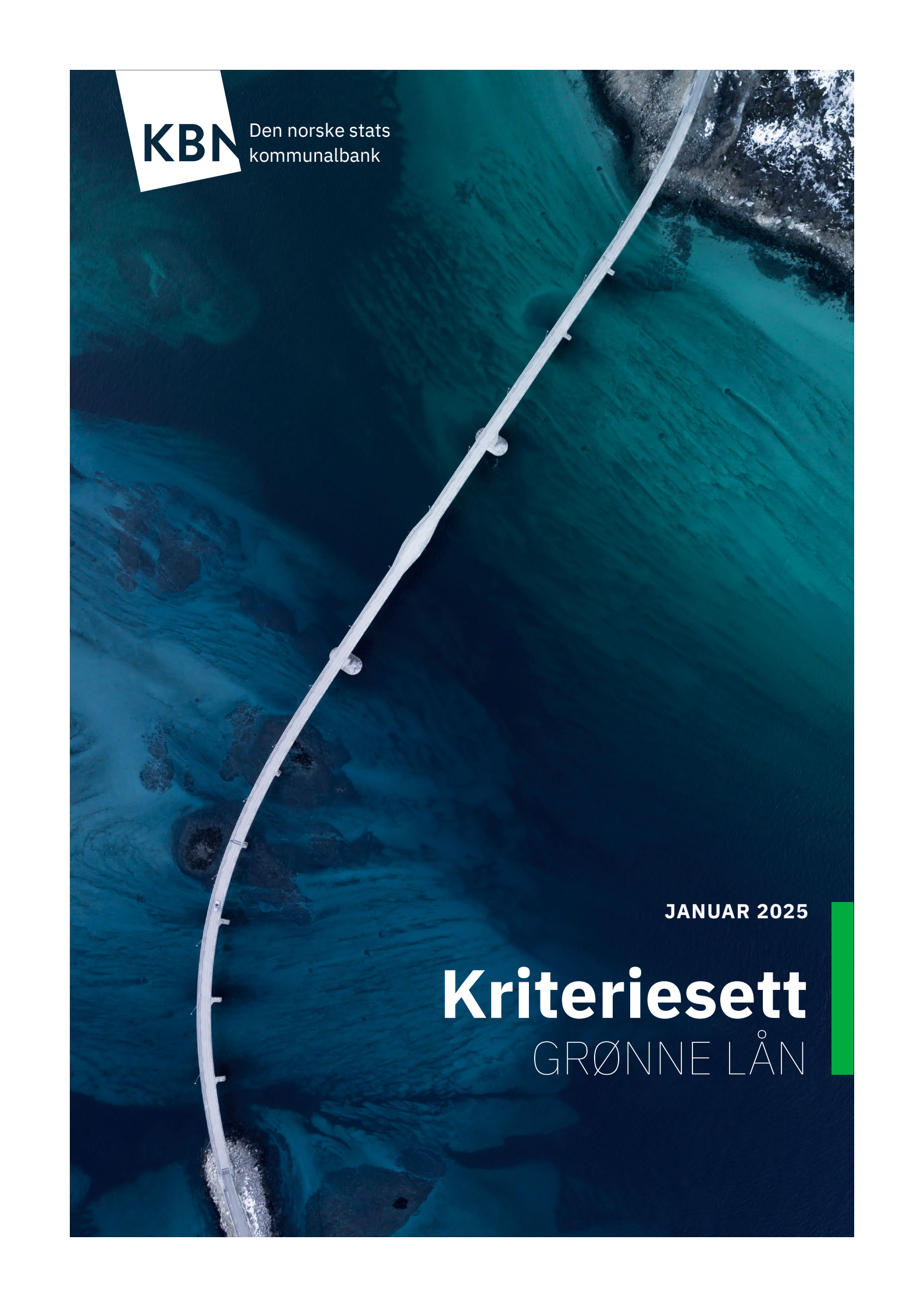

An aerial photograph of a long, white bridge spanning a body of water with varying shades of turquoise and blue. The bridge has several piers and a slight curve. The water shows some rocky patches and ripples.

KBN

Den norske stats
kommunalbank

JANUAR 2025

Kriteriesett

GRØNNE LÅN

INNHold

1. BYGG 6

- 1.1 Tiltak i eksisterende bygningsmasse
- 1.2 Nybygg
- 1.3 Annet

2. FORNYBAR ENERGI 11

- 2.1 Produksjon av fornybar energi
- 2.2 Energilagring
- 2.3 Infrastruktur for energi
- 2.4 Annet

3. TRANSPORT 13

- 3.1 Sykkel og gange
- 3.2 Transport på land
- 3.3 Sjøgående transport
- 3.4 Anleggsmaskiner
- 3.5 Infrastruktur
- 3.6 Annet

4. AVFALL OG SIRKULÆRØKONOMI 16

- 4.1 Avfallsforebygging og ombruk
- 4.2 Innsamling, håndtering og behandling av avfall
- 4.3 Annet

5. VANN OG AVLØP 19

- 5.1 Tiltak i ledningsnett og annen infrastruktur
- 5.2 Mindre tiltak for energiproduksjon
- 5.3 Klimavennlige anlegg
- 5.4 Klimavennlige anleggsprosjekter
- 5.5 Annet

6. AREALBRUK OG OMRÅDEPROSJEKTER 24

- 6.1 Tiltak mot forurensning
- 6.2 Områdeutvikling og arealbruk
- 6.3 Annet

7. KLIMATILPASNING 26

- 7.1 Overvannshåndtering
- 7.2 Forebyggende klimatilpasning
- 7.3 Beredskap
- 7.4 Annet

Kommunalbanken (KBN) finansierer viktige velferdsinvesteringer ved å tilby lån til kommuner og fylkeskommuner.

Den norske stat har etablert KBN for å sikre sektoren stabil og rimelig finansiering over tid, uavhengig av økonomiske konjunkturer. KBN finansierer seg i de internasjonale kapitalmarkedene og har den høyeste oppnåelige kredittvurderingen (AAA/Aaa).

KBN er en av Norges største finansinstitusjoner målt etter forvaltningskapital og har lån til nesten alle landets kommuner. Vi er et statlig heleid aksjeselskap med mål om å være en langsiktig partner for lokal velferd.

KBNs Kriteriesett for grønne lån

Sist oppdatert:	20.01.2025
Publisert:	01.01.2020
Tidligere versjoner:	24.03.2021 01.01.2023 15.04.2024

KBN tilbyr grønne lån til investeringer med høye klima- og miljøambisjoner

Hva er grønne lån?

Grønne lån er lån med rabbert rente til investeringer som bidrar til lavere klimagassutslipp, energieffektivisering, miljøforbedringer eller klimatilpasning. Dette kriteriesettet beskriver i detalj de kravene investeringen må oppfylle for å kvalifisere til grønt lån. Kriteriesettet er delt inn i syv kategorier; bygg, fornybar energi, transport, avfall og sirkulærøkonomi, vann og avløp, areal og områdeprosjekter, og klimatilpasning.

Renterabatten på grønne lån er på 0,1 prosentpoeng (10 basispunkter), enten de har p.t.-rente, fastrente eller flytende rente knyttet til 3-måneders Nibor. For markedslån settes den grønne renten individuelt. Grønt lån tilbys låneprodukter med varighet over fem år, og er finansiert med grønne obligasjoner. Dette kan du lese mer om i vår [Impact Report](#).

Hvem kan søke om grønt lån?

Alle kommuner, fylkeskommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper og andre virksomheter med kommunal garanti kan søke om grønt lån i KBN.

Hvordan søke om grønt lån?

Prosjektet må kvalifiseres for grønt lån i forkant av den ordinære låneforespørselen, og senest ett år etter at prosjektet er ferdigstilt. Under følger en oppskrift for hvordan du enkelt kan kvalifisere et prosjekt til grønt lån:

- **1. Identifiser hvilken kategori og prosjekttipe som din investering faller innenfor.** Finn riktig kategori i kriteriesettet, og deretter underkategori. For eksempel Bygg, og underkategorien Nybygg. Deretter identifiserer du det kriteriet/kriteriene som prosjektet oppfyller.
- **2. Fyll ut et søknadsskjema.** [Søknadsskjema](#) ligger på våre nettsider. Dersom du ønsker å kvalifisere flere prosjekter, må det fylles ut ett skjema per prosjekt.
- **3. Legg ved dokumentasjon.** Hva som skal dokumenteres står skrevet i kolonnen på høyre side for hvert kriterie, under «Dokumentasjonskrav». For dokumentasjon under «hvis tilgjengelig» er det ikke avgjørende for KBN å få dokumentasjonen for å vurdere prosjektet.
- **4. Send oss en komplett søknad i god tid før lånetilbudet.** Vi trenger minimum fem virkedager for å behandle søknaden. Dersom vi har oppfølgingsspørsmål eller søknaden mangler informasjon, kan behandlingen ta noe lengre tid.
- **5. Vi behandler søknaden og gir deg svar på om prosjektene kvalifiserer til grønt lån.** Dersom prosjektet ikke møter kriteriene for grønt lån, kan du likevel få tilbud om et ordinært lån fra KBN.

Hva mener vi med dokumentasjon?

For mange prosjekttyper må en spesifisert klima- eller miljøeffekt dokumenteres. Det er som hovedregel en effekt eller et estimat vi ber om som allerede er dokumentert i et prosjektdokument. Eksempler kan være et energinotat som viser til estimert energibruk for et bygg, eller en prosjektbeskrivelse som redegjør for bruk av lavkarbonbetong.

Dokumentasjonen kan for eksempel være et energinotat fra entreprenør, en slutt-rapport fra en intern prosjektleder, eller et utfyllende vedtak fra kommunestyret. E-postutveksling er som regel ikke tilstrekkelig som gyldig dokumentasjon.

For enkelte prosjekttyper vil vi kunne akseptere interne beregninger og estimater, som for eksempel reduksjon i lekkasjer ved oppgradering av vann- og avløpsnett.

Hvorfor må man dokumentere miljøeffekt?

Grunnen til at vi trenger dokumentasjon er at vi må ha tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om investeringen faktisk tilfredsstiller kriteriene for grønne lån. Dette er viktig for oss, for investorer og for andre interessenter som er avhengig av at våre vurderinger holder høy kvalitet. I tillegg rapporterer vi miljødata for de fleste prosjekter, og dokumentasjonen kan gi datagrunnlag som benyttes i denne rapporteringen.

Hva om prosjektet endrer karakter etter kvalifisering til grønt lån?

Dersom prosjektet underveis i bygge- eller bruksfasen blir endret, skal du gi beskjed til din kontaktperson i KBN. Om prosjektet har endret seg vesentlig, og det ikke lenger oppfyller kriteriene for grønt lån, kan det bli aktuelt å endre lånevilkårene.

Hva skjer hvis lånet refinansieres?

Dersom lånet refinansieres, vil prosjektet bli vurdert på nytt etter gjeldende kriterier. Du må som hovedregel sende inn en ny søknad og eventuelt supplerende dokumentasjon dersom våre kriterier har endret seg.

Hva kvalifiserer ikke til grønt lån?

Investeringer i fossil energi, kvalifiserer som hovedregel ikke til grønt lån. Unntaket er fossile reserveløsninger som av sikkerhetsårsaker er strengt nødvendig, som for eksempel i elektriske ferger.

Elektrisk ferje på Randsfjorden

Fergen Elrond er elektrisk og utstyrt med en 678 kWh batteripakke som bidrar til en reduksjon i dieselforbruk på ca. 46 000 liter årlig, som tilsvarer en besparelse på ca. 275 tonn CO₂e.

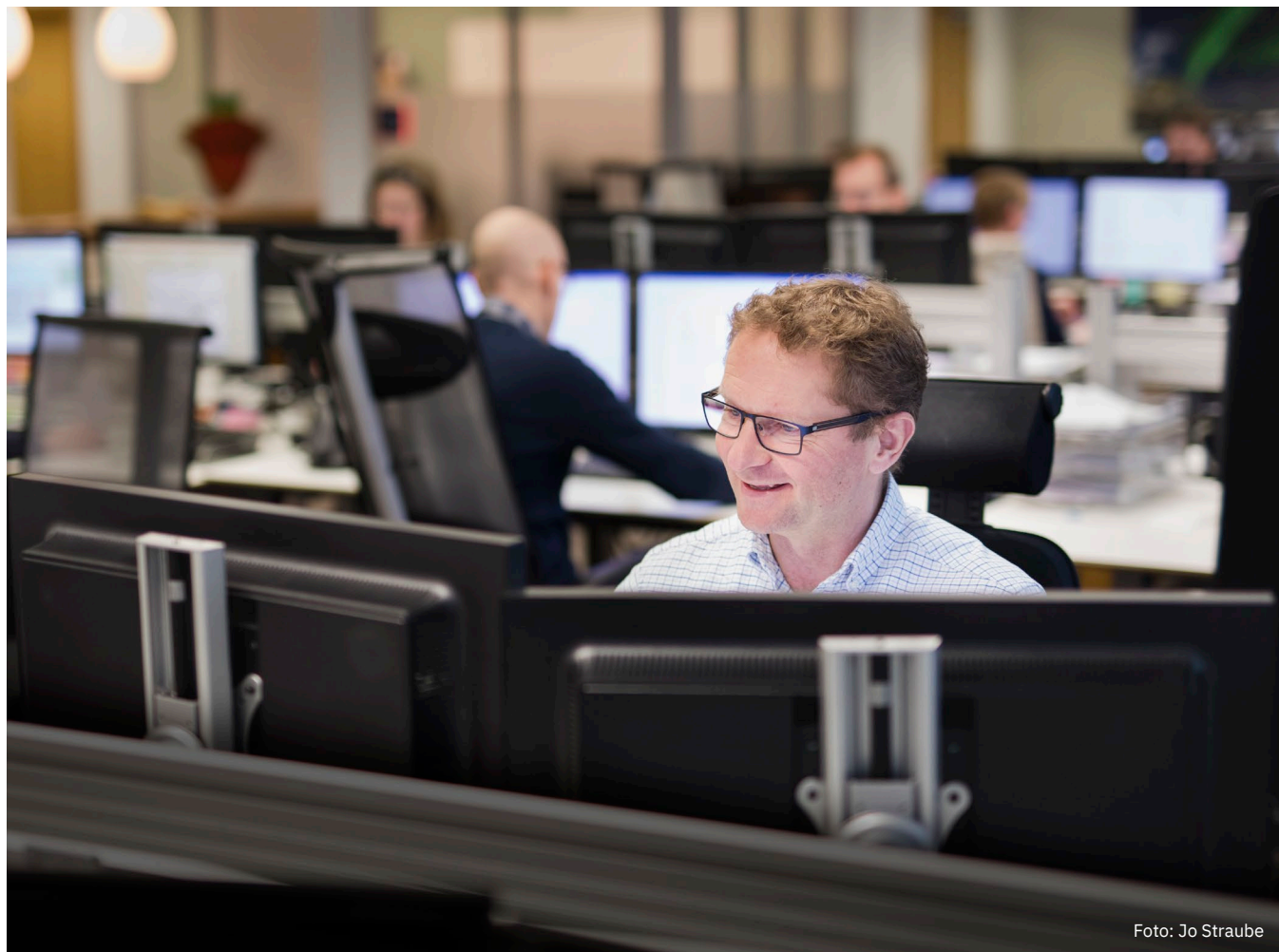

Foto: Jo Straube

Vi bistår gjerne i prosessen for grønt lån

Kundesenter

+47 901 54 300
utlaan@kbn.com
9.00–15.00

Kontakt

Dersom du har spørsmål til kriteriene eller prosessen rundt grønne lån, ta gjerne kontakt med kundesenteret vårt, eller direkte med en av våre rådgivere på grønn finans.

Vi kan også bidra med en vurdering av hvilke investeringer som kan kvalifisere til grønt lån. Kontaktinformasjon til våre rådgivere finner du på vår [hjemmeside her](#).

1 | Bygg

Det kan gis grønne lån til klimavennlige bygg som ikke bygger ned verdifulle naturtyper. For nybygg med prosjektkostnad over 300 millioner vil vi også vurdere natur- og klimarisikoen til prosjektet.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra [Enova](#), [Klimasats](#) eller [Natursats](#) vil det mest sannsynlig kunne kvalifisere til grønt lån.

Om kvalifiseringsprosessen

- ▶ For prosjekter som omhandler tiltak i eksisterende bygningsmasse (1.1), så må kun ett av kriteriene oppfylles.
- ▶ Prosjekter som omhandler nye bygg (1.2) må oppfylle minimum to kriterier mellom 1.2.1–1.2.5. Dersom nybygget skal miljøsertifiseres holder det å oppfylle kriterie 1.2.6.
- ▶ Nye svømme- og ishaller må oppfylle kriterie 1.2.7.
- ▶ Fyll ut [søknadsskjema](#) for Bygg og legg ved dokumentasjonen som er listet opp for det relevante kriteriet under «Dokumentasjonkrav».
- ▶ Send inn utfylt søknadsskjema og dokumentasjon til utlaan@kbn.com. Du vil få tilbakemelding på søknaden innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

1.1 TILTAK I EKSISTERENDE BYGNINGSMASSE	DOKUMENTASJONSKRAV
1.1.1 Enkelttiltak for energieffektivisering Mindre tiltak som bidrar til lavere energibruk, for eksempel installering av sentralt driftsstyringssystem (SD-anlegg), etterisolering av yttervegger, konvertering fra direkte elektrisk romoppvarming til vannbåren varme eller EPC-kontrakt. Listen er ikke uttømmende. Ved overgang til vannbåren varme må varmekilden være basert på fornybar energi eller fjernvarme. Elkjeler og bioolje/diesel godkjennes ikke som fornybar energi.	▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Hvis tilgjengelig: forventet energibesparelse (kWh/år)
1.1.2 Større renoveringsprosjekter Større renoveringsprosjekter som oppfyller <u>ett</u> av følgende kriterier: a) Estimert energibehov reduseres med 20 pst. sammenlignet med dagens behov. b) Estimert levert energi reduseres med 30 pst. sammenlignet med dagens behov. c) Renoveringsprosjekter som bidrar til at bygget dekker minimum 50 pst. av beregnet levert energi med lokalprodusert fornybar energi (integrt i bygget eller på eiendommen/tomten). Inkluderer også bygg som oppfyller kravene til nær-nullenergibygg (nZEB) eller plusshus. d) Bruk av klima- og/eller miljøvennlige materialer. Dette kan være miljøsertifisert trevirke, resirkulerte materialer og/eller ombruk av materialer. Estimert energibehov eller levert energi må samtidig reduseres med 10 pst. sammenlignet med dagens behov. e) Sertifisering med Svanemerket, BREEAM-NOR v6 Very Good eller bedre, eller BREEAM-NOR 2016 Excellent eller bedre. Andre relevante etterprøvbare definisjoner for svært god klima-, miljø eller energiytelse vil også bli vurdert. Dersom det er bruk av trebaserte materialer, forutsettes det bruk av miljøsertifisert trevirke, sertifisert gjennom PEFC, FSC eller tilsvarende ordninger.	▪ Estimert energibehov eller levert energi per kvadratmeter oppvarmet areal (kWh/m²/år) før og etter rehabiliteringen, i tillegg til bygningens oppvarmede bruksareal (BRA). I tillegg: ▪ Hvis b) beregnet levert energi ved standard klima før og etter rehabiliteringen (kWh/m²/år) ▪ Hvis c) beregnet behov for levert energi og estimert energiproduksjon (kWh/m²/år) ▪ Hvis d) beskrivelse av valgt materialløsning, inkludert eventuell sertifisering. Hvis tilgjengelig: ombrukskartlegging ▪ Hvis e) gjennomført eller vedtatt sertifisering
1.1.3 Rehabilitering av eksisterende bygningsmasse kombinert med nytt tilbygg Byggeprosjekter bestående av både renovering og nybygg kan kvalifisere, men da må de oppfylle kriteriene for sine respektive kategorier (hhv. 1.1.2 og 1.2).	▪ Dette avhenger av hvilket kriterium for 1.1.2 Større renoveringsprosjekter og 1.2 Nybygg som oppfylles
1.1.4 Klimatilpasning i eksisterende bygg Tiltak for klimatilpasning, som for eksempel grønne tak, regnbed, fuktsikring, etc. Listen er ikke uttømmende.	▪ Hvilken klimautfordring investeringen skal håndtere og hvordan
1.1.5 Fornybar energi i bygg Installasjon av fornybar energi i bygg, som bioenergi, solceller, solfangere, varmepumper eller tilkobling til fjernvarme. Elkjeler og bioolje/diesel godkjennes ikke som fornybar energi.	▪ Forventet årlig energiproduksjon (kWh/år)
1.1.6 Energilagring i bygg Installasjon av løsninger for lagring av lokalprodusert fornybar energi, som for eksempel batterier.	▪ Forventet lagringskapasitet (kWh)
1.1.7 Utslippsfri bygg- og anleggsplass Utslippsfri bygg- og anleggsplass, som omfatter direkteutslipp fra anleggsområdet. Utslippsfrie teknologier inkluderer batterielektrisk, kabelelektisk, biogass og grønt hydrogen. Byggtørking kan gjennomføres med fjernvarme. Dersom kjøretøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	▪ Konkurransgrunnlag eller annen prosjektbeskrivelse ▪ Unngåtte klimagassutslipp i prosjektperioden (inkl. beregningsgrunnlag) ▪ Hvis tilgjengelig: oppnåelse etter NS3770 ▪ Hvis biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes

Natur- og klimarisikokrav som gjelder alle nye bygg

NATURKRAV

Bygging på enkelte naturtyper kan medføre at prosjektet ikke kvalifiserer til grønt lån.

- Om bygg- og anleggsplassen plasseres på naturtypene **myr** eller **dyrket mark** vil som hovedregel prosjektet *ikke* kvalifisere til grønt lån.
- Om bygg- og anleggsplassen plasseres på naturtypene **skog** eller **dyrkbar mark** gjør vi en vurdering av:
 - grad av bonitet
 - miljøregistreringer
 - nøkkelbiotoper
 - livsmiljø

Hvis prosjektområdet er innenfor en av naturtypene ønsker vi dokumentasjon på hvordan naturpåvirkningen vurderes og hensyntas. Dokumentasjonen kan eksempelvis være ROS-analyse for planområdet og/eller bygget.

Prosjektområdet vil bli undersøkt med kartlag fra Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO), [NIBIO Kilden](#).

NATUR- OG KLIMARISIKO FOR INVESTERINGER OVER 300 MILL KR

Vi undersøker om bygg- og anleggsplassen ligger innenfor én eller flere av NVEs aktsomhetssoner, som eksempelvis:

- snøskred
- flom
- kvikkleireskred
- jord- og flomskred

Hvis prosjektområdet er innenfor en av aktsomhetssonene, ønsker vi dokumentasjon på hvordan risikoen vurderes og hensyntas. Dokumentasjonen kan for eksempel være ROS-analyse for planområdet og/eller bygget.

Prosjektområdet vil bli undersøkt med kartlag fra Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO), [NIBIO Kilden](#).

1.2 NYBYGG

DOKUMENTASJONSKRAV

PROSJEKTER MÅ KVALIFISERE UNDER MINIMUM TO AV KRITERIENE 1.2.1–1.2.5

1.2.1 Nye bygg med lavt energibehov

Nybygg med lavt energibehov, definert som 20 pst. lavere beregnet netto energibehov enn energirammen for den aktuelle bygningskategorien i byggt teknisk forskrift (p.t. TEK17).

Defineres også som 10 pst. lavere enn kravet til nær-nullenergibygg (nZEB), se gjerne [eksempelveiledning fra regjeringen](#).

- Evaluering av totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK17
- Bygningens oppvarmede bruksareal (BRA)
- Hvis tilgjengelig: energiattest i henhold til SN-NSPEK 031:2021
- Hvis relevant: oppfyllelse av krav til nZEB

1.2.2 Nye bygg i klimavennlige materialer

Omfattende bruk av klimavennlige og/eller miljøvennlige materialer. Dette kan være trebaserte hovedkonstruksjoner/bærekonstruksjoner, lavkarbonbetong (klasse A) eller utstrakt ombruk av materialer eller masser fra nærliggende prosjekter.

Ved bruk av trebaserte materialer må trevirket være sertifisert gjennom PEFC, FSC eller tilsvarende ordninger.

- Evaluering av totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK17
- Bygningens oppvarmede bruksareal (BRA)
- Beskrivelse av valgt materialløsning, inkludert eventuell sertifisering eller EPD
- Hvis tilgjengelig: energiattest i henhold til SN-NSPEK 031:2021

1.2.3 Nye bygg med lokal energiproduksjon

Bygg som dekker minimum 50 pst. av beregnet levert energi med lokalprodusert fornybar energi (integret i bygget eller på eiendommen/tomten).

Inkluderer også bygg som oppfyller kravene til pluss hus. For ytterligere informasjon se [FutureBuiltts kvalitetskriterier](#).

- Evaluering av totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK17
- Bygningens oppvarmede bruksareal (BRA)
- Beregnet behov for levert energi og estimert energiproduksjon (kWh/år)
- Hvis tilgjengelig: energiattest i henhold til SN-NSPEK 031:2021
- Hvis relevant: oppfyllelse av krav til pluss hus

1.2.4 Nye bygg med lavt klimagassutslipp

Bygg med 30 pst. lavere klimagassutslipp enn referansebygg.

Klimagassregnskapet må gjennomføres iht. NS3720 – Norsk Standard for klimagassberegninger for bygninger.

Se for eksempel veilederen fra [DFØ](#) eller [Futurebuilt](#) for beregning av terskelverdier til referansebygg.

- Evaluering av totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK17
- Bygningens oppvarmede bruksareal (BRA)
- Klimagassregnskap etter NS3720, sammenliknet med referansebygg
- Hvis tilgjengelig: energiattest i henhold til SN-NSPEK 031:2021

1.2.5 Utslippsfri bygg- og anleggsplass

Utslippsfri bygg- og anleggsplass, som omfatter direkteutslipp fra anleggsområdet. Utslippsfrie teknologier inkluderer batterielektrisk, kabelelektrisk, biogass og grønt hydrogen.

Byggtørking kan gjennomføres med fjernvarme.

Dersom kjøretøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.

- Konkurranses grunnlag eller andre dokumenter som dokumenterer oppnåelse
- Unngåtte klimagassutslipp i prosjektperioden (inkl. beregningsgrunnlag)
- Hvis tilgjengelig: oppnåelse etter NS3770 – Norsk Standard for utslippsfrie bygg- og anleggsplasser
- Hvis biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke benyttes

KRITERIENE 1.2.6 OG 1.2.7 KVALIFISERER FRITTSTÅENDE

1.2.6 Miljøsertifiserte bygg

Nybygg som vil bli sertifisert med Svanemerket, BREEAM-NOR v6 Very Good eller bedre, eller BREEAM-NOR 2016 Excellent eller bedre. Andre relevante etterprøvbare definisjoner for svært god klima-, miljø eller energiytelse vil også bli vurdert.

- Evaluering av totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK17
- Bygningens oppvarmede bruksareal (BRA)
- Gjennomført eller vedtatt sertifisering
- Hvis tilgjengelig: energiattest i henhold til SN-NSPEK 031:2021

1.2.7 Svømmehall eller ishall med lavt ressursforbruk

Svømmehall: Nye bygg som inkluderer svømmebasseng. Det legges vekt på lav energibruk, lavt vannforbruk, energigjenvinning av vann og luft, bruk av klimavennlige materialer, lokal energiproduksjon, samt andre kvaliteter som renseprosess, kjøling og ventilasjon.

Ishall: Det legges vekt på lavt forbruk av energi, og hvor stor andel egenproduksjon av fornybar energi (inkludert kjølebehov) bygget vil ha. Andre tiltak som bruk av klimavennlige materialer, klimatilpasning og utslippsfrie anleggsmaskiner teller også positivt.

- Evaluering av totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK17
- Prosjektbeskrivelse som dokumenterer oppnådde miljøeffekter
- Bygningens oppvarmede bruksareal (BRA)
- Hvis tilgjengelig: energiattest i henhold til SN-NSPEK 031:2021

1.3 ANNET

Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt.

Dersom det er et nybygg, må prosjektet samtidig kvalifisere under ett av kriteriene 1.2.1–1.2.5. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av prosjektet basert på oversendt dokumentasjon.

DOKUMENTASJONSKRAV

- Evaluering av totalt beregnet energibehov (kWh/m²) mot forskriftskravet i TEK17
- Bygningens oppvarmede bruksareal (BRA)
- Dokumentasjonskrav iht. kriterie 1.2.1– 1.2.5, avhengig av hvilket kriterium som oppfylles

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjektypene det går an å søke om grønt lån til.

2 | Fornybar energi

Det kan gis grønt lån til investeringer i fornybar energiproduksjon. Produksjonsanlegget må kun benytte fornybare energikilder til både grunn- og spisslast.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra [Enova](#), [Klimasats](#) eller [Natursats](#) vil det mest sannsynlig kunne kvalifisere til grønt lån.

Om kvalifiseringsprosessen

- ▶ Ut ifra egenskapene til prosjektet finner du ett eller flere kriterier under som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll ut [søknadsskjema](#) for *Fornybar energi* og legg ved dokumentasjonen som er listet opp for det aktuelle kriteriet under «Dokumentasjonkrav».
- ▶ Send inn utfylt søknadsskjema og dokumentasjon til utlaan@kbn.com. Du vil få tilbakemelding på søknaden innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

2.1 PRODUKSJON AV FORNYBAR ENERGI	DOKUMENTASJONSKRAV
2.1.1 Fornybar energiproduksjon Gjelder følgende: a) anlegg for biogassproduksjon b) energibrønn c) solceller eller solfangere d) pellets- eller flisfyringsanlegg (trevirke) e) varmepumper f) øvrig produksjon av energi fra andre fornybare kilder	▪ Forventet årlig energi-produksjon (kWh/år). I tillegg: ▪ Hvis a) plan for overvåking og beredskap ved metanlekkasjer ▪ Hvis d) dersom det er råvarebruk, og ikke avfall fra treproduksjon, må det vedlegges dokumentasjon på at trevirket er miljøsertifisert (PEFC/FSC e.l.)
➔ For fornybar energiproduksjon i bygg – se kategorien <i>Bygg</i>.	
2.2 ENERGILAGRING	DOKUMENTASJONSKRAV
2.2.1 Energilagring i tilknytning til produksjonsanlegg Lagring av produsert energi ved én av følgende metoder: a) elektrisk lagring, for eksempel batteri b) termisk lagring c) lagring som grønn hydrogen	▪ Forventet lagrings-kapasitet (kWh). I tillegg: ▪ Hvis c) plan for overvåking og beredskap ved lekkasjer
➔ For installering av energilagring i bygg, se kategorien <i>Bygg</i>.	
2.3 INFRASTRUKTUR FOR ENERGI	DOKUMENTASJONSKRAV
2.3.1 Nettkapasitet Kommunenes bidrag til utbygging eller oppgradering av nettkapasiteten, for eksempel anleggsbidrag.	▪ Forventet økning i kapasitet (kWh)
2.3.2 Fjernvarme/-kjøling Produksjonsanlegg eller distribusjonsnett for fjernvarme eller fjernkjøling. Anlegget må benytte fornybare energikilder til både grunn- og spisslast. Elekrisitet godtas som spisslast. Energi fra forbrenning av avfall godkjennes ikke. Overskuddsvarme/-kjøling fra andre prosesser kan også benyttes dersom det kommer fra fornybare energikilder. Bruk av mineralbasert beredskapslast kan kun godtas i en tydelig definert krisesituasjon.	▪ Hvis produksjonsanlegg: Installert effekt (kW) og forventet årlig energiproduksjon(kWh) ▪ Hvis distribusjonsnett: Forventet årlig økning i kapasitet (kWh) ▪ Forventet fordeling på energibærere (%)
➔ For installering av ladestasjoner til elbiler, se kategorien <i>Transport</i>.	
2.4 ANNET	DOKUMENTASJONSKRAV
Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.	▪ Prosjektbeskrivelse

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjekttypene det går an å søke om grønt lån til.

3 | Transport

Formålet med denne kategorien er å legge til rette for å fremme transportløsninger med minimale eller null utslipp.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra [Enova](#), [Klimasats](#) eller [Natursats](#) vil det mest sannsynlig kunne kvalifisere til grønt lån.

Om kvalifiseringsprosessen

- ▶ Ut ifra egenskapene til prosjektet finner du ett eller flere kriterier under som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll ut [søknadsskjema](#) for *Transport* og legg ved dokumentasjonen som er listet opp for det aktuelle kriteriet under «Dokumentasjonkrav».
- ▶ Send inn utfylt søknadsskjema og dokumentasjon til utlaan@kbn.com. Du vil få tilbakemelding på søknaden innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

3.1 SYKKEL OG GANGE	DOKUMENTASJONSKRAV
3.1.1 Sykler Innkjøp av el-sparkesykler, sykler og el-sykler.	Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet
3.1.2 Tilrettelegging for gående og syklende Dette kan for eksempel være etablering av nye gang- og sykkelveier, utebelysning ved gang- og sykkelveier eller sykkelparkering/sykkelhotell.	- Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet - Antall kilometer tilrettelagt
3.2 TRANSPORT PÅ LAND	DOKUMENTASJONSKRAV
3.2.1 Tunge kjøretøy Innkjøp av tunge kjøretøy inkludert busser, som går på enten elektrisitet, biogass eller grønn hydrogen (laget på fornybar energi). Ladbare hybrider kvalifiserer ikke til grønt lån. Dersom kjøretøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes. Innkjøp av elektriske eller ladbare hybridbiler kvalifiserer ikke til grønt lån. Fra og med 1.1.2023 kvalifiserer heller ikke innkjøp av lette varebiler til grønt lån, på bakgrunn av forskrift om energi og miljøkrav ved offentlig anskaffelse av kjøretøy til veitransport .	- Type kjøretøy og antall - Estimert årlig kjørelengde per kjøretøy (km) - Hvis biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
3.2.2 Materiell til skinnegående kollektivtransport Innkjøp av nye vogner eller annet materiell til skinnegående kollektivtransport. Det er et krav at flåten enten går på elektrisitet, grønn hydrogen (laget på fornybar energi) eller biogass. Dersom det benyttes biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	- Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet - Type transportmiddel og drivstoffsammensetning - Hvis biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
3.3 SJØGÅENDE TRANSPORT	DOKUMENTASJONSKRAV
3.3.1 Sjøtransport Innkjøp av ferger, hurtigbåter eller andre former for sjøgående transportmidler som benytter elektrisitet, biogass eller grønn hydrogen/ammoniakk (laget på fornybar energi) som drivstoff. Dersom fartøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes. Det er tillatt med en fossil reserveløsning.	- Type fartøy - Estimert bruk av drivstoff på tidligere fossilt fartøy (liter/år) eller årlig leveranse av landstrøm (kWh/år) - Hvis biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
 For investeringer i klimavennlige havnebygninger, se kategorien <i>Bygg</i> .	
3.4 ANLEGGSMASKINER	DOKUMENTASJONSKRAV
3.4.1 Anleggsmaskiner Innkjøp av anleggsmaskiner som kun benytter elektrisitet, biogass eller grønn hydrogen (laget på fornybar energi). Dersom det benyttes biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	- Type anleggsmaskin(er) - Estimerte antall driftstimer (timer/år) - Estimert energiforbruk ny maskin (kWh/time) - Estimert drivstofforbruk gammel maskin (liter/time) - Hvis biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
3.5 INFRASTRUKTUR	DOKUMENTASJONSKRAV
3.5.1 Ladepunkter for kjøretøy Etablering av nye eller oppgradering av eksisterende ladepunkter for elbiler. Omfatter både hurtigladere og normalladere.	Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet

3.5.2 Fyllestasjon for grønn hydrogen eller biogass Eablering av offentlig tilgjengelig fyllestasjon for grønn hydrogen (laget på fornybar energi) eller biogass.	▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet ▪ Beskrivelse av fyllestasjon (type energibærer)
3.5.3 Driftsutstyr til kollektivtransport Utstyr for drift av kollektivtransport, slik som billettsystem, sanntidssystem, informasjonsutstyr eller trikkebaser. Det er et krav at transportmiddelet enten går på elektrisitet, grønn hydrogen (laget på fornybar energi) eller biogass. Dersom det benyttes biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet ▪ Type transportmiddel og drivstoffsammensetning ▪ Hvis biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
3.5.4 Skinner og annen infrastruktur Skinnegang, elektrisk anlegg og annen infrastruktur for kollektivtransport. Det er et krav at transportmiddelet enten går på elektrisitet, grønn hydrogen (laget på fornybar energi) eller biogass. Dersom det benyttes biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.	▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet ▪ Type transportmiddel og drivstoffsammensetning ▪ Antall kilometer med ny infrastruktur (km) ▪ Hvis biogass: Kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes
3.5.5 Landstrøm og ladestrøm Eablering av landstrøm/ladestrøm for ferger, skip, fritidsbåter, etc.	▪ Estimert årlig leveranse av landstrøm (kWh/år)
3.5.6 Annen havneinfrastruktur Utslippsfri havneinfrastruktur som kun benytter elektrisitet eller grønn hydrogen (laget på fornybar energi). Dette kan for eksempel være drift av kraner, etc.	▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet som beskriver teknologien ▪ Hvis tilgjengelig: – estimerte antall driftstimer (timer/år) – estimert energiforbruk ny maskin (kWh/time) – estimert drivstofforbruk gammel maskin (liter/time)
3.5.7 Infrastruktur til utslippsfrie anleggsmaskiner Infrastruktur knyttet til bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner. Dette kan for eksempel være ladepunkt, battericontainer eller energistasjon.	▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet som beskriver teknologien
3.6 ANNET Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.	DOKUMENTASJONSKRAV ▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Vedtak eller annen dokumentasjon på prosjektet

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjektypene det går an å søke om grønt lån til.

4 | Avfall og sirkulærøkonomi

Denne kategorien omfatter tiltak som bidrar til avfallsreduksjon, økt ombruk, materialgjenvinning og mer effektiv energiutnyttelse.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra [Enova](#), [Klimasats](#) eller [Natursats](#) vil det mest sannsynlig kunne kvalifisere til grønt lån.

Om kvalifiseringsprosessen

- ▶ Ut ifra egenskapene til prosjektet finner du ett eller flere kriterier under som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll ut [søknadsskjema](#) for *Avfall og sirkulærøkonomi* og legg ved dokumentasjonen som er listet opp for det aktuelle kriteriet under «Dokumentasjonkrav».
- ▶ For noen kriterier må det dokumenteres hvordan investeringen strekker seg lenger enn, eller er i forkant av, vedtatt lovgivning i [avfallsforskriften](#) (se spesielt kapittel [10a-10c](#)).
- ▶ Send inn utfylt søknadsskjema og dokumentasjon til utlaan@kbn.com. Du vil få tilbakemelding på søknaden innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

4.1 AVFALLSFOREBYGGING OG OMBRUK	DOKUMENTASJONSKRAV
4.1.1 Tiltak for å redusere avfallsmengden eller tilrettelegge for økt ombruk Tiltak som bidrar til avfallsforebygging. Eksempelvis ny ombruksstasjon, mellomlager for masser, investeringer som fremmer reparasjon, oppgradering, deling etc.	▪ Forventet effekt (kvalitativt eller kvantitativt) ▪ Hvis relevant: ombruk før investeringen (tonn) og etter investeringen (tonn)
4.2 INNSAMLING, HÅNTERING OG BEHANDLING AV AVFALL	DOKUMENTASJONSKRAV
4.2.1 Tiltak for å øke sorteringsgrad Tiltak som bidrar til at utsorteringsgraden for forberedelse til ombruk og materialgjenvinning øker. For eksempel tiltak som optimaliserer løsninger og øker måloppnåelse, innføring av henteordning for ny fraksjon, eller etablering av mobile minigjenbruksstasjoner. Det må dokumenteres hvordan investeringen strekker seg lenger enn, eller er i forkant av, vedtatt lovgivning i avfallsforskriften (se spesielt kapittel 10a-10c).	▪ Prosjektbeskrivelse som redegjør for bidrag til nasjonal måloppnåelse og ambisjonsnivå ▪ Sorteringsgrad før investeringen (tonn) og forventet sorteringsgrad etter investeringen (tonn)
4.2.2 Mer effektiv innsamling av avfall Tiltak som bidrar til redusert transportbehov ved innsamling av avfall. Eksempler på prosjekter kan være avfallssug, nedgravde løsninger, containere som komprimerer avfallet, eller digitale og teknologiske systemer.	▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Hvis tilgjengelig: transportbehov før investeringen og forventet transportbehov etter investeringen
➔ For innkjøp av utslippsfrie avfallsbiler, se kategorien <i>Transport</i>.	
4.2.3 Tiltak i eksisterende anlegg Tiltak i eksisterende avfallsanlegg som oppfyller <u>ett</u> av følgende kriterier: a) bidrar til avfallsforebygging b) øker forberedelse til ombruk c) øker materialgjenvinningsgraden * d) reduserer klimagassutslipp fra anlegget * For c) må det dokumenteres hvordan investeringen strekker seg lenger enn, eller er i forkant av, vedtatt lovgivning i avfallsforskriften (se spesielt kapittel 10a-10c).	▪ Prosjektbeskrivelse som redegjør for bidrag til nasjonal måloppnåelse og ambisjonsnivå. I tillegg: ▪ Hvis a) forventet effekt, fortrinnsvis kvantitativt ▪ Hvis b) mengde av forberedelse til ombruk før og etter investeringen (tonn) ▪ Hvis c) materialgjenvinningsgrad før investeringen (tonn) og forventet materialgjenvinningsgrad etter investeringen (tonn) ▪ Hvis d) forventet effekt, fortrinnsvis kvantitativt
4.2.4 Nytt anlegg for mottak, sortering eller behandling av avfall Det nye anlegget skal legge til rette for høyere utsorteringsgrad og sikre høy andel forberedelse til ombruk og/eller materialgjenvinning. Dersom anlegget skal behandle husholdningsavfall og/eller lignende avfall fra næringslivet eller bygg- og anleggsavfall må det dokumenteres hvordan anlegget skal bidra til å nå bindende nasjonale mål for ombruk og materialgjenvinning. Se spesielt kapittel 10a-10c om utsortering og materialgjenvinning i avfallsforskriften.	▪ Prosjektbeskrivelse som redegjør for bidrag til nasjonal måloppnåelse Hvis relevant: ▪ Sorteringsgrad før investeringen (tonn) og forventet sorteringsgrad etter investeringen (tonn) ▪ Mengde av forberedelse til ombruk før investeringen (tonn) og etter investeringen (tonn) ▪ Materialgjenvinningsgrad før investeringen (tonn) og forventet materialgjenvinningsgrad etter investeringen (tonn)

4.2.5 Slambehandlingsanlegg for biogassproduksjon Anlegg for behandling av organisk avfall som forstadium til biogassproduksjon. Omfatter både nye prosessanlegg og oppgradering av eksisterende anlegg.	▪ Prosjektbeskrivelse som redegjør for klima- og miljøambisjon og plan for bruk av biogassen og bioresten ▪ Forventet mengde slamproduksjon per år (TS/år) ▪ Plan for overvåking og beredskap ved metanlekkasjer
4.2.6 Tiltak i eksisterende deponi Tiltak for reduksjon i metanutslipp, utnyttelse av metangass til energiformål eller avrenning i eksisterende deponi, inkludert tilhørende infrastruktur.	▪ Prosjektbeskrivelse med forventet utslippsreduksjon eller energiproduksjon ▪ Tillatelse fra Statsforvalteren og beskrivelse av hvordan tiltaket strekker seg utover denne
4.2.7 Karbonfangst og -lagring (CCS) Tiltak innenfor karbonfangst og -lagring, med en minimum fangstrate på 90 pst.	▪ Prosjektbeskrivelse med forventet utslippsreduksjon
➤ For etablering av produksjonsanlegg for biogass for å produsere fjernvarme, se <i>Fornybar energi</i>.	
4.3 ANNET Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.	DOKUMENTASJONSKRAV ▪ Prosjektbeskrivelse

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjekttypene det går an å søke om grønt lån til.

5 | Vann og avløp

Grønt lån kan gis til vann- og avløpsinvesteringer som reduserer forurensning, klimagassutslipp eller energiforbruk, eller som svarer på et konkret klimatilpasningsbehov.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra [Enova](#), [Klimasats](#) eller [Natursats](#) vil det mest sannsynlig kunne kvalifisere til grønt lån.

Om kvalifiseringssprosessen

- ▶ Ut ifra egenskapene til prosjektet finner du ett eller flere kriterier under som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll ut [søknadsskjema](#) for *Vann og avløp* og legg ved dokumentasjonen som er listet opp for det aktuelle kriteriet under «Dokumentasjonkrav».
- ▶ Dersom du ønsker å søke om flere prosjekter under ett kriterie, for eksempel ledningsfornyelse for å redusere lekkasjer under 5.1.3 b), kan ett søknadsskjema dekke alle disse prosjektene. Ta gjerne kontakt med oss for å finne en løsning på dokumentasjon av alle disse prosjektene.
- ▶ Send inn utfylt søknadsskjema og dokumentasjon til utlaan@kbn.com. Du vil få tilbakemelding på søknaden innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

Natur- og klimarisikokrav som gjelder alle nye anlegg

NATURKRAV

Bygging på enkelte naturtyper kan medføre at prosjektet ikke kvalifiserer til grønt lån.

- Om bygg- og anleggsplassen plasseres på naturtypene **myr** eller **dyrket mark** vil som hovedregel prosjektet *ikke* kvalifisere til grønt lån.
- Om bygg- og anleggsplassen plasseres på naturtypene **skog** eller **dyrkbar mark** gjør vi en vurdering av:
 - grad av bonitet
 - miljøregistreringer
 - nøkkelbiotoper
 - livsmiljø

Hvis prosjektområdet er innenfor en av naturtypene ønsker vi dokumentasjon på hvordan naturpåvirkningen vurderes og hensyntas. Dokumentasjonen kan eksempelvis være ROS-analyse for planområdet og/eller bygget.

Prosjektområdet vil bli undersøkt med kartlag fra Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO), [NIBIO Kilden](#).

NATUR- OG KLIMARISIKO FOR INVESTERINGER OVER 300 MILL KR

Vi undersøker om bygg- og anleggsplassen ligger innenfor én eller flere av NVEs aktsomhetssoner, som eksempelvis:

- snøskred
- flom
- kvikkleireskred
- jord- og flomskred

Hvis prosjektområdet er innenfor ønsker vi dokumentasjon på hvordan risikoen vurderes og hensyntas. Dokumentasjonen kan for eksempel være ROS-analyse for planområdet og/eller bygget.

Prosjektområdet vil bli undersøkt med kartlag fra Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO), [NIBIO Kilden](#).

5.1 TILTAK I LEDNINGSNETT OG ANNEN INFRASTRUKTUR

DOKUMENTASJONSKRAV

5.1.1 Separering av spillvann og overvann (gebyrfinansiert)

Separate overvannsledninger som fører overflatevann til vassdrag/fjord som en del av hovedplan for vann og avløp. Vannledning som skiftes ut samtidig med separeringen og har sammenfallende ledningstrasé kan inkluderes. Må dokumentere hvorfor lokale naturbaserte løsninger ikke er valgt.

- Prosjektbeskrivelse, vedtak eller annen dokumentasjon som beskriver prosjektet
- Beskrivelse av hvorfor lokale naturbaserte løsninger ikke er valgt

5.1.2 Tiltak i eksisterende avløpsnett

Tiltak som oppfyller ett av følgende kriterier:

- a) Energieffektiviteten øker med 20 pst.
- b) Ledningsfornyelse for å redusere forurensing eller lekkasjer.
- c) Bruk av klimavennlige materialer i ledningsfornyelse eller annen infrastruktur. For eksempel resirkulert plast, lavkarbonbetong klasse A eller ombruk av materialer eller masser.

- Prosjektbeskrivelse, vedtak eller annen dokumentasjon som beskriver prosjektet. I tillegg:
 - Hvis **a)** forventet årlig energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag
 - Hvis **b)** forventet miljøeffekt (kWh/år eller liter/år redusert).
 - Hvis **c)** beskrivelse av valgt materialløsning. Hvis tilgjengelig: klimagassberegninger

5.1.3 Tiltak i eksisterende ledningsnett og infrastruktur for vann

Tiltak som oppfyller ett av følgende kriterier:

- a) Energieffektiviteten øker med 20 pst.
- b) Ledningsfornyelse for å redusere forurensing eller lekkasjer.
- c) Bruk av klimavennlige materialer i ledningsfornyelse eller annen infrastruktur. For eksempel resirkulert plast, lavkarbonbetong klasse A eller ombruk av materialer eller masser.

- Prosjektbeskrivelse, vedtak eller annen dokumentasjon som beskriver prosjektet. I tillegg:
- Hvis **a)** forventet årlig energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag
- Hvis **b)** forventet miljøeffekt (kWh/år eller liter/år spart)
- Hvis **c)** beskrivelse av valgt materialløsning. Hvis tilgjengelig: klimagassberegninger

➔ For lokal håndtering av overvann eller andre overvannstiltak som ikke er finansiert over gebyr, se kategorien *Klimatilpasning*.

5.2 MINDRE TILTAK FOR ENERGIPRODUKSJON

DOKUMENTASJONSKRAV

5.2.1 Produksjon av fornybar energi fra anlegg eller infrastruktur

Kan for eksempel være energiutvinning fra selvfall, gjenvinning av varme fra avløpsvann eller solceller/solfangere på fasade/tak.

- Forventet årlig energiproduksjon (kWh/år)

5.3 KLIMAVENNLIGE ANLEGG

DOKUMENTASJONSKRAV

5.3.1 Tiltak i eksisterende vannbehandlingsanlegg

Tiltak som oppfyller ett av følgende kriterier:

- a) Energieffektiviteten øker med 20 pst.
- b) Anlegget bygges eller tilpasses for å imøtekomme et klimatilpasningsbehov.
- c) Reduksjon av kjemikaliebruk, klimagassutslipp eller forurensning. For eksempel håndtering av vannbehandlingslam.
- d) Bruk av klimavennlige materialer i anleggsfornyelse. For eksempel lavkarbonbetong klasse A, miljøsertifisert trevirke eller ombruk av materialer og masser.

- Prosjektbeskrivelse, vedtak, konkurransegrunnlag eller annen dokumentasjon som beskriver hvordan tiltaket oppfyller kriteriet. I tillegg:
- Hvis **a)** forventet årlig energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag
- Hvis **d)** beskrivelse av valgt materialløsning. Hvis trevirke: miljøsertifisering (PEFC, FSC, etc). Hvis tilgjengelig: klimagassberegninger

5.3.2 Tiltak i eksisterende avløpsrenseanlegg

Tiltak som oppfyller ett av følgende kriterier:

- a) Energieffektiviteten øker med 20 pst.
- b) Prosjekter som bidrar til at anlegget dekker minimum 30 pst. av beregnet energiforbruk med lokalprodusert fornybar energi integrert i anlegget.
- c) Reduksjon av kjemikaliebruk, klimagassutslipp eller forurensning.
- d) Bruk av klimavennlige materialer i anleggsfornyelse. For eksempel lavkarbonbetong klasse A, miljøsertifisert trevirke eller ombruk av materialer og masser.

- Prosjektbeskrivelse, vedtak, konkurransegrunnlag eller annen dokumentasjon som beskriver hvordan tiltaket oppfyller kriteriet. I tillegg:
- Hvis **a)** forventet årlig energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag
- Hvis **b)** beregnet behov for levert energi og forventet årlig energiproduksjon (kWh/år)
- Hvis **d)** beskrivelse av valgt materialløsning. Hvis trevirke: miljøsertifisering (PEFC, FSC, e.l.). Hvis tilgjengelig: klimagassberegninger

5.3.3 Fosfor- og nitrogengjenvinning

Anlegg eller innretninger for å gjenvinne plantetilgjengelig fosfor og/eller nitrogen i renseprosessen uten bruk av fellingskjemikalier. Minimum 30 pst. av fosforet og/eller nitrogenet skal kunne gjenvinnes. Omfatter både nye anlegg og oppgradering av eksisterende anlegg. For fosfor- og nitrogenrensing, se kriterie 5.3.2c.

- Beskrivelse av valgt teknologi
- Forventet andel fosfor og/eller nitrogen gjenvunnet

5.3.4 Slambehandlingsanlegg for biogassproduksjon

Anlegg for behandling av avløpsslam som forstadium til biogassproduksjon. Omfatter både nye anlegg og oppgradering av eksisterende anlegg. Slammet må benyttes til produksjon av biogass for å oppfylle kriteriet.

- Forventet mengde slamproduksjon per år (TS/år)
- Prosjektbeskrivelse som redegjør for klima- og miljøambisjon og plan for bruk av biogassen og bioresten
- Plan for overvåking og beredskap ved metanlekkasjer

5.3.5 Tiltak i nye vannbehandlingsanlegg

Tiltak som oppfyller ett av følgende kriterier:

- a) Har 20 pst. høyere energieffektivitet enn annen sannsynlig løsning.
- b) Anlegget bygges eller tilpasses for å imøtekomme et klimatilpasningsbehov.
- c) Reduksjon av kjemikaliebruk eller forurensning. For eksempel håndtering av vannbehandlingslam.
- d) Bruk av klimavennlige materialer i anleggsfornyelse. For eksempel lavkarbonbetong klasse A, miljøsertifisert trevirke eller ombruk av materialer og masser.

- Prosjektbeskrivelse, vedtak, konkurransegrunnlag eller annen dokumentasjon som beskriver hvordan tiltaket oppfyller kriteriet. I tillegg:
 - Hvis a) forventet årlig energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag
 - Hvis d) beskrivelse av valgt materialløsning. Hvis trevirke: miljøsertifisering (PEFC, FSC, e.l.). Hvis tilgjengelig: klimagassberegninger

5.3.6 Tiltak i nye avløpsrensaneanlegg

Tiltak som oppfyller ett av følgende kriterier:

- a) Har 20 pst. høyere energieffektivitet enn annen sannsynlig løsning.
- b) Prosjekter som bidrar til at anlegget dekker minimum 30 pst. av beregnet energiforbruk med lokalprodusert fornybar energi integrert i anlegget.
- c) Reduksjon av kjemikaliebruk sammenlignet med markedsstandard.
- d) Bruk av klimavennlige materialer i anleggsfornyelse. For eksempel lavkarbonbetong klasse A, miljøsertifisert trevirke eller ombruk av materialer og masser.

- Prosjektbeskrivelse, vedtak, konkurransegrunnlag eller annen dokumentasjon som beskriver hvordan tiltaket oppfyller kriteriet. I tillegg:
 - Hvis a) forventet årlig energibesparelse (kWh/år) inkl. beregningsgrunnlag
 - Hvis b) beregnet behov for levert energi og forventet årlig energiproduksjon (kWh/år)
 - Hvis d) beskrivelse av valgt materialløsning. Hvis trevirke: miljøsertifisering (PEFC, FSC, etc.). Hvis tilgjengelig: klimagassberegninger

5.4 KLIMAVENNLIGE ANLEGGSPROSJEKTER

DOKUMENTASJONSKRAV

5.4.1 Utslippsfrie gravearbeider/anleggsplasser

Utslippsfri bygg- og anleggsplass, som omfatter direkteutslipp fra anleggsområdet. Utslippsfrie teknologier inkluderer batterielektrisk, kabelelektisk, biogass og grønt hydrogen.

Byggtørking kan gjennomføres med fjernvarme.

Dersom kjøretøyet benytter biogass, skal det være kontraktfestet at fossile drivstoff ikke skal benyttes.

- Konkurransegrunnlag eller andre dokumenter som dokumenterer oppnåelse
- Unngåtte klimagassutslipp i prosjektperioden (inkl. beregningsgrunnlag)
- Hvis tilgjengelig: oppnåelse etter NS3770 – Norsk Standard for utslippsfrie bygg- og anleggsplasser
- Hvis biogass: kontrakt på at fossile drivstoff ikke skal benyttes

5.4.2 Gravefrie prosjekter («no-dig»)

Rør-/ledningsfornyelse som utføres gjennom gravefrie («no-dig») metoder.

- Prosjektbeskrivelse, vedtak eller annen dokumentasjon som beskriver prosjektet

➔ For anskaffelse av utslippsfrie anleggsmaskiner, se kategorien *Transport*.

5.5 ANNET

DOKUMENTASJONSKRAV

Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.

- Prosjektbeskrivelse, vedtak eller annen dokumentasjon som beskriver prosjektet

6 | Arealbruk og områdeprosjekter

Det gis grønt lån til investeringer i områdeutvikling hvor natur, miljø og klima vektlegges, samt i forurensningstiltak.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra [Enova](#), [Klimasats](#) eller [Natursats](#) vil det mest sannsynlig kunne kvalifisere til grønt lån.

Om kvalifiseringsprosessen

- ▶ Ut ifra egenskapene til prosjektet finner du ett eller flere kriterier under som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll ut [søknadsskjema](#) for *Arealbruk og områdeprosjekter* og legg ved dokumentasjonen som er listet opp for det aktuelle kriteriet under «Dokumentasjonkrav».
- ▶ Send inn utfylt søknadsskjema og dokumentasjon til utlaan@kbn.com. Du vil få tilbakemelding på søknaden innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

6.1 TILTAK MOT FORURENSNING	DOKUMENTASJONSKRAV
6.1.1 Tiltak mot forurensning på land Tiltak som reduserer avrenning fra vei, rensetiltak for å hindre spredning av mikroplast eller andre tiltak mot lokal forurensning.	▪ Prosjektbeskrivelse
6.1.2 Tiltak mot forurensning i vann (havn, sjø, elver, vassdrag eller lignende) Tiltak som øker tilstandsklassen for vannkvaliteten fra god til svært god. Andre tiltak som bidrar til bedre vannkvalitet eller styrket biologisk mangfold, der tilstandsklasse ikke er relevant, vurderes også.	▪ Tilstandsklasse før og etter investering
6.2 OMRÅDEUTVIKLING OG AREALBRUK	DOKUMENTASJONSKRAV
6.2.1 Klima- og miljøvennlig områdeutvikling Dette kan for eksempel være en større utvikling av et nytt bo-, nærings- eller rekreasjonsområde med en tydelig og helhetlig miljø- og klimaambisjon. Natur- og klimarisiko må håndteres tilsvarende som for kriterie 1.2. Hvis prosjektet inkluderer finansiering av bygg, må disse oppfylle relevante byggkriterier.	▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Areal utviklet (m²) ▪ Hvis tilgjengelig: konsekvensutredning
6.2.2 Restaurering av naturområder Tiltak som gjenoppretter og forbedrer tilstanden i økosystemet. Eksempler på prosjekter er restaurering av myr og annen våtmark, marin restaurering eller restaurering av ulike terrestriske naturtyper. For at vi skal få informasjon om prosjektets håndtering av natur-, klima- og miljørisiko, må nyeste Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) for planområdet vedlegges.	▪ Prosjektbeskrivelse ▪ Areal restaurert (m²) ▪ Hvis tilgjengelig: konsekvensutredning ▪ Hvis tilgjengelig: ROS-analyse for planområdet
 For tilrettelegging for sykkel og gange, som for eksempel bygging av gang- og sykkelvei, se kategorien <i>Transport</i> .	
6.3 ANNET	DOKUMENTASJONSKRAV
Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.	▪ Prosjektbeskrivelse

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjektypene det går an å søke om grønt lån til.

7 | Klimatilpasning

Det gis grønt lån til klimatilpasningstiltak som styrker lokalsamfunnets evne til å håndtere dagens og fremtidens klimaendringer, og som bidrar til å redusere fysisk klimarisiko.

Dersom prosjektet har fått tilsagn fra [Enova](#), [Klimasats](#) eller [Natursats](#) vil det mest sannsynlig kunne kvalifisere til grønt lån.

Om kvalifiseringsprosessen

- ▶ Ut ifra egenskapene til prosjektet finner du ett eller flere kriterier under som du tror prosjektet oppfyller.
- ▶ Fyll ut [søknadsskjema](#) for *Klimatilpasning* og legg ved dokumentasjonen som er listet opp for det aktuelle kriteriet under «Dokumentasjonkrav».
- ▶ Send inn utfylt søknadsskjema og dokumentasjon til utlaan@kbn.com. Du vil få tilbakemelding på søknaden innen fem virkedager.

Se innledningen i kriteriesettet for mer informasjon om prosessen for grønne lån, eller ta kontakt med oss direkte for spørsmål.

7.1 OVERVANNSHÅNDTERING	DOKUMENTASJONSKRAV
7.1.1 Overvannshåndtering Tiltak for overvannshåndtering som for eksempel bekkeåpning, etablering av flomveier, lokal overvannsdistribusjon (LOD) gjennom fordrøyningsbasseng, e.l.	▪ Prosjektbeskrivelse
 For overvannsledninger og andre tiltak finansiert over avløpsgebyret, se kategorien <i>Vann og avløp</i> .	
7.2 FOREBYGGENDE KLIMATILPASNING	DOKUMENTASJONSKRAV
7.2.1 Sikring mot naturskade Sikring av bygg, anlegg, infrastruktur og kulturminner mot naturskade som flom, skred, råde, ras og stormflo.	▪ Hvilken klimautfordring investeringen skal håndtere og hvordan ▪ Areal sikret (m²)
7.2.2 Flytting av infrastruktur Flytting av infrastruktur eller andre bygde strukturer som forebyggende tiltak mot klimarelatert skade. Flytting av veier vil ikke kvalifisere.	▪ Hvilken klimautfordring investeringen skal håndtere og hvordan ▪ Areal flyttet (m²)
 For klimatilpasningstiltak i bygg, se kategorien <i>Bygg</i> .	
7.3 BEREDSKAP	DOKUMENTASJONSKRAV
7.3.1 Varslingssystemer og beredskap Varslingssystemer og andre tiltak for beredskap i områder med risiko for naturskade som flom, skred, ras og stormflo.	▪ Prosjektbeskrivelse
7.4 ANNET	DOKUMENTASJONSKRAV
Prosjekter med høy innovasjonsgrad, eller løsninger som ikke er godt kjent i markedet, kan kvalifiseres under «Annet». Det må dokumenteres at prosjektet har en betydelig klima- eller miljøeffekt. Vi vil gjøre en skjønnsmessig vurdering av investeringen basert på oversendt dokumentasjon.	▪ Prosjektbeskrivelse

Se innholdsfortegnelse for å få oversikt over alle prosjektypene det går an å søke om grønt lån til.

Den norske stats
kommunalbank

Kommunalbanken AS
Filipstad Brygge 1
Postboks 1210 Vik
0110 Oslo

+47 2150 2000
post@kbn.com
www.kbn.com